

ФАКУЛЬТЕТ МИСТЕЦТВ

*Познанська Дарія
Науковий керівник – доц. Ороновська Лариса*

ВИКОРИСТАННЯ ТВОРЧИХ ЗАВДАНЬ НА УРОКАХ МИСТЕЦТВА З МОЛОДШИМИ ШКОЛЯРАМИ

Постановка проблеми. Одним з головних завдань сучасної педагогіки є виховання гармонійної, всебічно розвиненої особистості. Чи не найважливішу роль у цьому відіграють предмети мистецького спрямування, адже вони сприяють формуванню в учнів естетичного ставлення до оточуючого середовища, розвитку духовної сфери, залученню до високого світу мистецтва.

У зв'язку з цим кардинально переглядаються методи і прийоми педагогічного впливу, творчо переосмислюється тематичний зміст і структури різних програм, адже педагогічний процес спрямований на розвиток природного дару людини - самовдосконалення, здатності розвивати себе, реалізуючи свої природні задатки.

Найбільш активно дану проблематику досліджували Т.М. Стрітьєвич, Г.П. Сергєєва, А.Г. Юсфин, Г.С. Регина, В.В. Медушевский та інші.

Мета статті: проаналізувати методику використання творчих завдань з молодшими школярами на уроках мистецтва.

Виклад основного матеріалу. На нашу думку, одним найважливіших предметів художньо-естетичного циклу в загальноосвітньому навчальному закладі - є урок мистецтва.

«Музика - мистецтво, що володіє великою силою емоційного впливу на людину ... і саме тому вона може грати величезну роль у вихованні духовного світу дітей і юнацтва» [1, с. 94].

А німецький композитор та педагог - Карл Орф, вважає, що потрібні нові підходи до музичного виховання, які враховують інтереси, можливості і потреби дітей. Він пропонує поглянути на музичне виховання ширше, ніж просто традиційне залучення дітей до виконання і слухання музики. Діти повинні не тільки слухати і відтворювати написану іншими музику, але, в першу чергу, створювати і виконувати свою, «дитячу», музику.

Ідея Карла Орфа полягала в тому, що в основі навчання лежить "принцип активного «музикування» і «навчання в дії через гру»; інші, ніж в авторитарній системі, взаємини дітей і педагога, пошук нових шляхів спілкування один з одним засобами музики і танцю. К. Орф вважав, що дітям потрібна музика, спеціально призначена для музикування на початковому етапі. Крім того, початкова музична освіта має бути насичена позитивними емоціями і радісним відчуттям гри [6, с. 233].

Важливим фактором музично-творчого розвитку школярів є використання на уроках мистецтва імітаційних ігор і проведення уроків в театралізованій формі (наприклад, урок «Музична казка», «В музичному театрі», «Музичний магазин», «Новорічний карнавал тварин», «Музичний ярмарок», «Концерт в дитячій філармонії», «Музичний круїз» і ін.).

Увага дитини не може довгий час затримуватися на будь-якій діяльності. Природа дитини така, що на уроці потрібно переключатися на різні види діяльності – багаторазово. Різноманітність форм та методів музичної роботи дозволяє вчасно переключити увагу дітей, знизити їх стомлення шляхом вмілої підтримки інтересу до тієї чи іншої музичної діяльності. З цією метою використовується така структура занять, при якій школярі постійно відчують інтерес до подій. Непомітно для них в сюжет гри включаються різноманітні завдання, де вони самі знаходять потрібні відповіді.

До прикладу, програма А.І. Кислова спирається на потреби в грі дітей 6-7-річного віку [4, с. 132]. У грі дитина як би перевтілюється, її творчі прояви у вигляді співу і рухи стають способом вираження почуттів. Діти співають різноманітні пісні, слухають музику і супроводжують її грою на дитячих ударних інструментах, виразно рухаються під музику, займаються ритмічною і співочою імпровізацією.

Таким чином, взаємодія і взаємозв'язок різних видів мистецтва на уроці мистецтва сприяє більш глибокому і точному розумінню образного змісту музичного твору, допомагає висловити свої емоційно-музичні переживання за допомогою пластичного інтонування і колірних асоціацій, створює можливість розробляти різноманітні творчі завдання і знаходити нове і оригінальне в процесі музично-виконавської діяльності, що, в кінцевому підсумку, стимулює розвиток креативності у школярів.

Освітні технології, які використовуються в музичній практиці, легко вписуються в навчальний процес. Вони дозволяють досягти поставлених програмою і стандартом освіти цілей навчальної дисципліни, забезпечують впровадження основних напрямків педагогіки: гуманізації, особистісно орієнтованого підходу до учнів, збагачують методичні можливості навчальних занять, надають їм сучасний рівень [5, с. 274].

У контексті теми статті, варто згадати про методики застосування програм комплексних творчих завдань учнями молодших класів.

Інтерактивні технології можна розглядати як різновид активних методів навчання. Включення таких технологій в навчальний процес необхідно починати з їх поступового застосування; спочатку необхідно використовувати нескладні форми роботи: роботу в парах; роботу в малих групах; «мозковий штурм».

Найбільш поширеними формами інтерактивних методів є: «Акваріум»; «мікрофон»; «ажурна пилка».

Такі методи можна ефективно використовувати на уроках мистецтва в загальноосвітній школі. Особливий інтерес представляють методи: «Коло ідей» (залучення до дискусії після прослуховування музики); «Рольова гра» (найбільш ефективний під час виконання вивченої пісні) [3, с. 212].

В ході вивчення дисциплін та навчальних курсів «Музично-педагогічні технології», «Методика музичного виховання», «Теорія і практика сучасної музичної освіти»...та інш., широко використовуються можливості комп'ютерних музичних програм, де на практичних заняттях використовуються мультимедійні засоби. Одним з провідних напрямків викладання є використання - методу проектів. Цей метод належить до виду проблемного навчання. Проект здійснюється за певною схемою: підготовка проекту, організація учасників проекту, виконання проекту, презентація проекту, підведення підсумків, рефлексія (тобто емоційна, внутрішня відповідь). Залежно від теми заняття розробляються інформативно-дослідні проекти (тема заняття «Портрет в музиці і живопису», «Картинна галерея», «Образи кіно-музики»), творчі проекти (тема заняття «Танець крізь століття», «Музичний стиль - камертон епохи», «Традиції і новаторство в музиці»).

Нами було розроблено програму для проведення творчих завдань на уроках мистецтва (під час перебування на виробничо-педагогічній практиці) для підвищення рівня музичної творчості учнів молодших класів. Робота проводилася по підгрупах – по 8 дітей. Всього 16 дітей.

Фрагмент заняття «Музичний годинник»

Мета: закріпити знання учнів про жанри музики (пісня, танець, марш), розвивати музичну пам'ять.

Обладнання: годинник з однією стрілкою. По периметру годинника розташовані прозорі кишені, у які вкладають картинки із зображеннями символами жанрів музики.

Методика проведення гри. Лунає музичний твір. Дитина визначає, який це твір за жанром, дуже добре якщо вона впізнає назву твору, та повертає стрілку до відповідної картинки.

Фрагмент заняття «Запитання – відповідь»

Мета: розвивати навички вокальної імпровізації, звуконаслідування.

Методика проведення гри. Учитель співає запитання, а учень має скласти і проспівати відповідь, або ж педагог співає початок музичної фрази, а учень має придумати її закінчення.

Фрагмент заняття «Спіймаємо в долоньки»

Мета: розширити словниковий запас молодших школярів стосовно емоційно-образних характеристик музичних творів.

Методика проведення гри. Після прослуховування твору учитель описує характер, спеціально називаючи неправильні слова. Учні повинні «зловити» правильні слова-характеристики до даного твору [2, с. 12].

Дослідження використання творчих завдань на уроках мистецтва учнями молодших класів дало досить позитивно-ефективні результати. Високий рівень сформованості музичного розвитку мають 50% з групи 1 та 50% з групи 2, тобто різниця відсутня. Середній рівень музичного розвитку мають 25% із групи 1 та 33,3% із групи 2. Та низький рівень мають 25% із групи 1 та 16,6 % з групи 2. Тобто, можемо зробити висновки, що деякі діти все таки мають низький рівень музичного розвитку. В цих випадках застосування творчих завдань на уроках музичного мистецтва, дасть змогу покращити рівень музичних знань та музично-творчої обізнаності в учнів молодших класів.

Висновки. Підсумовуючи, можна зазначити, що урок мистецтва (музичного мистецтва) - основна форма організації музичного виховання в сучасному навчальному закладі. І хоча є ще музичні гуртки, ведуться факультативні заняття, поза-навчальні види роботи, та урок мистецтва - ніколи не втратить свого особливого значення. Для цих уроків характерна особлива емоційна атмосфера, яка повинна хвилювати учнів за допомогою використання творчих завдань, викликати певні настрої і переживання.

В результаті дослідження ми виявили, що за допомогою використання творчих завдань можна збільшити цікавість молодших школярів до музичного мистецтва, музичного виконавства та музичної обізнаності. Розвинути в них естетичне почуття, правильне уявлення про прекрасне, розширити їхні знання, виховати позитивний художній смак. А також творчі завдання можуть сприяти більш глибокому і точному розумінню образного змісту музичного твору, допомагати висловити свої емоційно-музичні переживання за допомогою пластичного інтонування (методу перкусійної хореографії) і колірних асоціацій, в кінцевому підсумку, стимулювати розвиток креативності у сучасних школярів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Апраксина О.А. Методика музикального виховання в школі / О. А. Апраксина. – М.: Просвещение, 1983. – 178 с.
2. Зими́на А.Н. Основы музыкального воспитания и развитие детей младшего возраста: Учеб. для студ. высш. учеб. заведений / А.Н.Зими́на. – М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2000. – 304 с.
3. Кирнарская Д.К. Психология специальных способностей. Музыкальные способности. М., 2004.
4. Коно́рова Е. В. Занятия по танцу со школьниками (опыт работы руководителей детских хореографических кружков и кружков бального танца) / Е. В. Коно́рова. – М.: АПН РСФСР, 1995. – 274 с.
5. Медуше́вский В.В. Интонационная форма музыки: исследование. / В.В. Медуше́вский. - М., 1993.
6. Ра́чина Б. С. Технологии и методика обучения музыке в общеобразовательной школе: учеб. пособие. – СПб.: Композитор Санкт-Петербург, 2008. – 544 с.

*Шрамов`ят Діана
Науковий керівник – доц. Ороновська Лариса*

ПОПУЛЯРИЗАЦІЯ ІНСТРУМЕНТУ СОПІЛКА У СУЧАСНІЙ МУЗИЦІ

Постановка проблеми. Впродовж останніх десятиліть ХХ початку ХХІ ст. народний інструмент сопілка не тільки не втратив своєї популярності, а й став більш вживаним в сучасній естрадній музиці. Під естрадною музикою маємо на увазі джаз-, рок- та поп-музику. Проте українська естрадна музика має чітко виражений національний характер який зумовлений зверненням до фольклору.

В результаті виникають такі типи взаємозв'язку фольклору з джазом, рок- і поп-музикою, а також обробки народних пісень, створення оригінальних композицій на фольклорній основі.

Проблемою дослідження сопілкового матеріалу займаються такі науковці - (М. Корчинський, О. Довгаль, Б. Корчинська, С. Максимів).

Дослідженнями музично-естетичного виховання молоді засобами гри на сопілці займаються (Я. Мазур, М. Печенюк, П. Леонтів) праці яких є плідним внеском у популяризацію сопілки, як особливого інструменту.